

lag for den Mand, som ellers ikke var Dagleier, og at altsaa, selv om Winterdaglønnen blev sat til en Pris af f. Ex. 3 Mark for en Dag, saa vilde dog disse 3 Mark ikke være noget passende Bederlag at byde en Præst, en Skolelærer, en Løge eller, kort sagt, Folk i forskjellige andre Stillinger udenfor Dagleierstillingen for deres Præstation. Men jeg maa bemærke, at det forekommer mig, at det Samme kan siges om mange andre tvungne Præstationer. Det forekommer mig, at man saaledes f. Ex. ofte paa ingen Maade kan betragte Soldatens Sold som et passende Bederlag for hans Præstationer, og, ligesaa vist som der bliver en Ulighed tilstede mellem Løgen, der maa kaste Sine for 3 Mark, og Dagleieren, der maa udføre det samme Arbejde for et Bederlag af 3 Mark, ligesaa vist bliver der ogsaa en stor Ulighed tilstede mellem saadanne Personer, naar de maa yde andre Præstationer til det Offentlige, men uden at man tager Hensyn dertil. Hvor det Bæsentlige dog er og bliver det, at den tilstrækkelige Kraft skaffes og kan skaffes tilstede — og det tror jeg dog, at Ingen kan modsiges er det Bæsentlige paa det heromhandlede Omraade —, der forekommer det mig, at man noget maa se bort fra, om det enkelte Individ kommer til at bære en forholdsvis lidt større eller mindre Byrde. Der er jo endogsaa flere saadanne tvungne Præstationer, for hvilke der slet intet Bederlag gives. Jeg vil saaledes blot minde om, at det at hjælpe til ved Slutningen af en Ildbrand fuldkommen rigtig i Motiverne til Lovforslaget er betegnet som en almindelig Borgerpligt, som Noget, der er enhver Mands Pligt. Enhver, der kan bidrage til Slutningen af en Ildbrand, har en Pligt til at gjøre det, og der er slet ikke Spørgsmaal om noget Bederlag herfor, og jeg tror ogsaa, at det forholder sig paa samme Maade med Bjergning.

Jeg vil helst prøve og veie de forskjellige foreliggende Forslag efter de to af mig allerede angivne Hovedformaal, det ene, om Reglerne ere simple, klare og let anvendelige, og det andet, om der igennem de givne Regler til enhver Tid kan paaregnes den fornødne Arbeidskraft til Arbejds Udførelse. At det

der næst tillige er et meget vigtigt Hensyn, der maa tages, at Byrden ikke kommer til at ligge uforholdsmæssig paa Skuldre, der ikke kunne bære den, men at den bliver fordelt saa ligelig og passende som mulig, det behøver jeg vel ikke særlig at fremhæve, thi det er Noget, der følger af sig selv. Det forekommer mig nu, at Regjeringens Lovforslag fyldestgjør i begge de to førstnævnte Henseender. Regjeringens Forslag sætter det Offentlige istand til at raade over enhver i Kommunen tilstede værende Arbeidskraft, og det forekommer mig derhos, at det giver Regler, der ere simple, let forståelige og let anvendelige. Mere tvivlsomt kan det ganske vist være, om Regjeringens Forslag fyldestgjør ogsaa den tredje Fordring, nemlig at lægge Byrden paa de rette Skuldre og i en ligelig Grad. Hvor den ærede Ordfører for Flertallet imidlertid med Hensyn til dette tredje Punkt vilde gjøre gjældende, at det i og for sig var rigtigt, at de, der nærmest vare interesserede i Arbejdet, ogsaa bære Byrden deraf, saa vil jeg dog henstille til den ærede Ordførers nærmere Overveielse, om ikke den samme Bemærkning netop med samme Ret kunde saa at sige gjøres gjældende om alle kommunale Præstationer, om alle Ydelser til Kommunen. Og jeg vil saa dog spørge om, hvilke enkelte kommunale Arbejder der netop ligger paa dem, som have Nyttens deraf, og jeg vil navnlig henstille, om ikke netop den samme Bemærkning, som den ærede Ordfører i saa Henseende gjorde med Hensyn til Sneklædningsbyrden, ogsaa finder sin fulde Anvendelse paa Veibyrden. Det forekommer mig, at der dog i Virkeligheden ikke kan gjøres nogen synderlig Forskjel paa Brugen af Veien, naar den ikke er belempret med Sne, og paa Brugen af den under Sneforhold. Og, ligesaa vist som nu Brugen af Veien under almindelige Forhold staar aaben for Alle, saaledes er den ogsaa til Alles Nytte. Men hvem bærer Byrden med Hensyn til Veien? Den bæres i Reglen — idetmindste burde det være Reglen, efterat den nye Veilov er vedtagen — af alle Skatteydere i Kommunen, og det netop i det samme Forhold, hvori de udrede Bidrag til Kommunen; med andre Ord: den udredes af Kommunens Kasse, og kun i de Kommuner, der endnu ikke ere